

Afstudeerstage 'Ruimtelijk economische effecten van zeehavens'

Inleiding

De Nederlandse zeehavens zijn een belangrijk overslagknooppunt van goederen voor Nederland en de ons omringende landen. De havens leveren ook een belangrijke bijdrage aan de economie. Al vele jaren wordt de bijdrage van de havens aan de Nederlandse economie gemonitord in de Havenmonitor die in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wordt uitgevoerd. Hierin wordt gekeken naar de directe toegevoegde waarde en de directe werkgelegenheid van de havengerelateerde activiteiten. Naast deze directe effecten zijn er ook indirecte effecten. Deze indirecte effecten gaan over de verwevenheid van de haven met andere economische activiteiten in Nederland. De Havenmonitor kijkt naar de indirecte achterwaartse effecten. Dit zijn de omzet, toegevoegde waarde en werkgelegenheid die samenhangt met de inkoop door bedrijven in de haven. Niet meegenomen worden de indirecte voorwaartse effecten: activiteiten die door de aanwezigheid van de haven wordt mogelijk wordt gemaakt zoals bijvoorbeeld distributie- en transportactiviteiten in Nederland.

In 2020 heeft het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) een verkenning uitgevoerd naar het maatschappelijk belang van de Nederlandse havens ten behoeve van de nieuwe Havennota. Deze verkenning heeft niet geleid tot een volledige nieuwe inschatting van het economisch belang van de zeehavens. Het onderzoek doet wel aanbevelingen voor vervolgonderzoek om tot een betere monitoring te komen. Het KiM waarschuwt dat het optellen van verschillende indirecte economische effecten kan leiden tot een inconsistent beeld. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de Brancheorganisatie Zeehavens (BOZ) hebben aan het CBS gevraagd om hier aanvullend onderzoek naar te doen en daarbij ook de voorwaartse indirecte effecten van de zeehavens van nationaal belang in kaart te brengen. Een andere aanbeveling is het uitwerken van de ruimtelijke verdeling van voorwaartse en achterwaartse effecten ('verwevenheid') tussen havens en andere regio's van de Nederlandse en Europese economie. De ruimtelijke verdeling wordt niet meegenomen in het onderzoek van het CBS en is de kern van het afstudeeronderzoek.

Afstudeeronderzoek

Over de ruimtelijke verdeling van voorwaartse en achterwaartse effecten van havens is al veel kennis beschikbaar. In het afstudeeronderzoek maakt de student een gedegen analyse van studies die de afgelopen twee decennia in Nederland zijn uitgevoerd rond het thema ruimtelijk economische effecten van havens. Hierbij moet gedacht worden aan vragen zoals: Wat was de aanpak van de verschillende methodes uit het verleden? Wat waren destijds de uitkomsten? Waarin verschillen de methodes en uitkomsten van elkaar en hoe valt dit te verklaren?

Rekening houdend met de inzichten uit eerdere Nederlandse studies, ontwerpt de student zelf een analysekader om de ruimtelijk economische effecten van havens te bepalen. Aanvullende input voor dit analysekader wordt verkregen door het houden van interviews met experts en het bestuderen van relevante (internationale) ruimtelijk-economische literatuur.

Daarnaast maakt de student een overzicht van de benodigde en beschikbare data. Op basis van de beschikbare data voert de student een eerste analyse uit om een eerste inschatting te maken waar de baten van de havens in Nederland of in het buitenland neerslaan.

Op basis van de bovenstaande beschrijving formuleert de student zelf de onderzoeksvraag en – aanpak. Dit wordt in de eerste weken van de stage besproken met de begeleider vanuit het KiM.

Praktisch

De opdracht wordt uitgevoerd bij het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) in Den Haag. Het KiM is een zelfstandig instituut binnen het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Zij werkt op verzoek van de beleidsdirecties van IenW aan onafhankelijk onderzoek rond strategische kennisvragen op het beleidsterrein van mobiliteit. Voor deze afstudeerstage bieden wij een stagevergoeding.

Duur

De lengte van de stage is in overleg.

Profiel student

De student die wij zoeken heeft een (ruimtelijk-) economische achtergrond met interesse in mobiliteitsvraagstukken in het algemeen en havens in het bijzonder. Je vindt het leuk om zelfstandig beleidsrelevant onderzoek te doen, zelf na te denken over een aanpak en deze uit te voeren. Je hebt affiniteit met kwantitatieve data-analyse en goede schrijfvaardigheid in het Nederlands.

Qua inhoudelijke achtergrond ligt het profiel van de student dicht tegen de volgende Masters aan:

- Master in Spatial, Transport and Environmental Economics (VU Amsterdam)
- Master Urban, Port and Transport Economics (EUR)
- Master of Maritime and Logistics Management (UAntwerpen)
- Master Economic Geography: Regional Competitiveness and Trade (RUGroningen)

Studenten van andere Masteropleidingen met een (ruimtelijk-) economische invalshoek mogen ook reageren. Bij interesse ontvangen we graag een motivatiebrief, CV en cijferlijst.

Meer informatie

Martijn van der Horst

Wetenschappelijk medewerker

e-mail martijn.vander.horst@minienw.nl

telefoon 06 11377211